

ENTREPRISEBOKA

---

*SYKEHUSET TELEMAR
GENERELLE OG SPESIELLE
KONTRAKTSBESTEMMELSER
FOR
ENKLERE ENTREPRISER*

0.

1. Innhold

1.	Innhold	2
2.	Definisjon (NS 8406 pkt 2)	4
3.	Partenes representanter (NS 8406 pkt 5)	4
4.	Byggemøtereferater (NS 8406 pkt 6)	4
5.	Varsler og krav (NS 8406 pkt 7)	5
6.	Kontraktsdokumenter	5
7.	Sikkerhetsstillelse (NS 8406 pkt 8)	5
8.	Forsikring (NS 8406 pkt 9)	5
9.	Entreprenørens ytelse (NS 8406 pkt 11)	5
10.	Bruk av underentreprenører (NS 8406 pkt 12)	5
10.1.	Generelt (NS 8406 pkt 12)	5
10.2.	Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører/leverandører m v (tillegg til NS 8406)	7
11.	Forhold på byggeplassen (NS 8406 pkt 13)	7
11.1.	Lover, offentlige forskrifter og vedtak (NS 8406 pkt 13.1)	7
11.2.	Ytre miljø (NS 8406 pkt 13)	8
12.	Gjengs lønn og arbeidsvilkår for arbeidstakere (NS 8406 pkt 13)	9
13.	Kontroll og prøving (NS 8406 pkt 14)	9
14.	Fremdriftsplan (NS 8406 pkt 17)	10
15.	Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning (NS 8406 pkt 19)	10
15.1.	Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8406 pkt 19.1)	10
15.2.	Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8406 pkt 19.3)	10
16.	Partenes krav på vederlagsjustering (NS 8406 pkt 22.1)	10
17.	Betaling av entreprenørens vederlag (NS 8406 pkt 23)	11
17.1.	Indeksregulering. Endring av offentlige gebyrer og avgifter (NS 8406 pkt 23.1)	11
17.2.	Fakturering og betaling (NS 8406 pkt 23.3)	11
18.	Overtakelse (NS 8406 pkt 24)	12
18.1.	Sluttfasen - overtagelse	12
18.2.	Prøvedrift	13

19.	Overtakelsesforretning (NS 8406 pkt 24.1)	14
20.	Betaling av sluttfaktura. Innsigelser og krav (NS 8406 pkt 25.2)	14
21.	Forsinkelse (NS 8406 pkt 26)	14
21.1.	Dagmulktbelagte frister (NS 8406 pkt 26.1)	14
21.2.	Dagmulktens størrelse (NS 8406 pkt 26.3)	15
22.	Utbedring (NS 8406 pkt 27.2)	15
23.	Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8406)	15
24.	Heving av kontrakt (NS 8406 punkt 29.1)	15
25.	Tvister (NS 8406 pkt 31)	15
26.	Mengdekontroll (NS 8406 pkt 23.2)	16
27.	Fakturering og betaling (NS 8406 pkt 23.3)	16
28.	Slutfase/overtagelse (NS 8406 pkt 24)	16
29.	Ytterligere avvik fra NS 8406/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser	17

Endringer og presiseringer til NS 8406 er delt i to; de generelle kontraktsbestemmelser i del I som er identiske for alle kontrakter der Entrepriseboka benyttes, og de spesielle kontraktsbestemmelser i del II som kan variere fra kontrakt til kontrakt.

Innenfor hver del av Entrepriseboka er presiseringer og endringer til NS 8406 angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

DEL I GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8406 Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt andre utgave, juli 2009 med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor.

2. Definisjon (NS 8406 pkt 2)

Byggherre

Sykehuset Telemark HF er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt. Det er derfor ingen identifikasjon mellom byggherren og disse.

3. Partenes representanter (NS 8406 pkt 5)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8406 pkt 5.

Byggeleder skal ta seg av byggherrens forhold på byggeplass. Byggeleder har fullmakt til, ved bruk av endringsmeldinger, å bestille arbeider utført for et beløp inntil NOK 10.000 eks. mva., med mindre det er særlig avtalt et annet beløp.

Byggeleder og prosjekterende har fullmakt til å avvise krav om tillegg.

Byggherrens oppdragsgiver, leietaker og bruker kan ikke påføre byggherren forpliktelser uten særlig fullmakt.

4. Byggemøtereferater (NS 8406 pkt 6)

Bare de forhold, meddelelser, opplysninger, pålegg og instruksjoner som er kommet med i referatet anses opplyst, vedtatt eller gitt på møtet. Bemerkninger til referatet skal senest fremkomme i neste byggemøte og skal medtas i referat fra dette. Dersom bemerkninger ikke fremkommer, anses alle parter å ha godkjent referatet.

5. Varsler og krav (NS 8406 pkt 7)

Domstolloven kapittel 8 utfyller standarden mht. beregning av frister

6. Kontraktdokumenter

Entrepriseboka gjelder foran bok 0 med mindre det i bok 0 fremgår eksplisitt at det gjøres unntak fra Entrepriseboka.

7. Sikkerhetsstillelse (NS 8406 pkt 8)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8406 pkt 8 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1A - NS 8406 Sikkerhetsstillelse, med mindre annet følger av neste ledd. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. . Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte dokumentasjon.

Entreprenøren plikter ikke å stille sikkerhet i byggeperioden, når hele kontraktssummen skal betales etter overtakelse. Sikkerhetsstillelse kun for reklamasjonsperioden må dokumenteres senest 14 dager før kontraktssummen forfaller til betaling ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1B - NS 8406 Sikkerhetsstillelse. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas.

Når kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000, plikter entreprenøren ikke å stillesikkerhet i bygge- og reklamasjonsperioden.

8. Forsikring (NS 8406 pkt 9)

Entreprenørens forsikringer i henhold til NS 8406 pkt 9 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer; Blankett 2 - NS 8406 Forsikringsattest tingsforsikring og Blankett 3 - NS 8406 Forsikringsattest ansvarsforsikring. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte dokumentasjon.

9. Entreprenørens ytelse (NS 8406 pkt 11)

Entreprenøren skal ha og følge et styringssystem som tilfredsstillende relevante deler av NS-EN ISO 9001: 2000 "Systemer for kvalitetsstyring. Krav". Dette gjelder følgende deler i standarden; Pkt 4 System for kvalitetsstyring - Krav, pkt 5 Ledelsens ansvar, pkt 6 Ressursstyring og pkt 8 Målinger, analyse og forbedringer.

10. Bruk av underentreprenører (NS 8406 pkt 12)

10.1. Generelt (NS 8406 pkt 12)

Bestemmelsen utfylles av følgende tekst:

Plikter

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenør og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Byggherren kan bestemme at avtale om underentreprise med enkeltpersonsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherrens godkjennelse endrer ikke entreprenørens forpliktelser overfor byggherren.

Ved inngåelse av kontrakter om underliggende entrepriser og tjenesteforhold eller innleie av personell (heretter omtalt som underleverandører) skal entreprenøren innhente

- attest for skatt (skatt, forskuddstrekk, påleggstrekk, arbeidsgiveravgift)
- attest for merverdiavgift

fra underleverandører, jf. anskaffelsesforskriften §§ 3-3 (4), 8-7 (4) og 17-14 (4). Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attester iht anskaffelsesforskriften § 20-12 (3).

Entreprenøren skal også kreve HMS-egenerklæring i underliggende leverandørforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks mva, jf. forskrift om offentlige anskaffelser §§ 8-8 (3) og 17-15 (3).

Entreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser, herunder at underleverandører og innleid personell har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandøren og dennes personell. En perm med ovennevnte skatteattester og HMS-egenerklæringer, skal til en hver tid finnes på byggeplass.

Alle avtaler om underleverandørforhold skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentrepriser som i dette dokument.

Byggherrens nektelse av å godkjenne entreprenørens valg av underentreprenører/ kontraktsmedhjelpere etter Entreprenseboka pkt 10.1 gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Sanksjoner

Brudd på entreprenørens plikt til å innhente HMS-egenerklæring eller skatteattester, gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende underleverandør eller innleid personell med en annen underleverandør eller innleid personell som kan fremlegge de aktuelle opplysninger. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattester eller innhentet egenerklæring viser at underleverandør eller innleid personell ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene og andre myndigheter. Omkostningene som følge av heving av underentreprenørs/kontraktsmedhjelpers avtale, skal bæres av entreprenøren.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom entreprenøren selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 10.000 pr. hverdag.

Unnlatelse av å rette feilen innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

10.2. Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører/leverandører m v (tillegg til NS 8406)

Byggherren har rett til å tre inn i entreprenørens kontrakter med underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere i de tilfeller hvor entreprenøren vesentlig misligholder nærværende kontrakt eller kontrakten med underentreprenør, underleverandør eller annen kontraktsmedhjelper, stanser sine betalinger, blir insolvent eller går konkurs.

Entreprenøren plikter å sikre byggherren denne rett ved å innta klausuler som ivaretar disse rettigheter, i kontraktene med egne underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere.

11. Forhold på byggeplassen (NS 8406 pkt 13)

11.1. Lover, offentlige forskrifter og vedtak (NS 8406 pkt 13.1)

Forholdet til plan- og bygningsloven

Entreprenøren skal ha ansvarsrett for den oppgaven og den del av tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever. Entreprenøren plikter å bidra til at søknad om ansvarsrett blir sendt så snart som mulig etter at kontrakten er inngått.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, samt gjøre erstatningskrav gjeldende etter gjeldende rett. Før heving kan finne sted, må byggherren ha gitt entreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Entreprenøren plikter likeledes å bistå ansvarlig søker i forbindelse med nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

Internkontroll, SHA og ytre miljø

Entreprenøren plikter å ha eller opprette et internkontrollsystem samt ivareta sine plikter mht. helse, miljø og sikkerhet på bygge- og anleggsplassen, iht. de til enhver tid gjeldende lover og regler, samt byggherrens plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø for det aktuelle prosjektet.

Ved brudd på ovennevnte plikter, har byggherren rett til å stanse arbeidene dersom han anser det nødvendig.

Byggherren kan også kreve dagmulkt dersom ovennevnte plikter misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulken løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulken per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulken skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette feilen innen fristens utløp, anses som vesentlig mislighold som kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

11.2. Ytre miljø (NS 8406 pkt 13)

Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal entreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Entreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av entreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for entreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Byggherren kan kreve dagmulkt av entreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht

- a) å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- b) miljøskadelige stoffer og kjemikalier, jf. krav i SHA-bok Dersom entreprenøren er hovedentreprenør kan byggherren i tillegg kreve dagmulkt dersom han misligholder sine plikter mht
- c) levering av avfallsregnskap, jf. bok 0 og hovedentreprenørens prispåbærende poster.

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom for holdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulken løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulken per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulken skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås (se Bok 0), kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at Sykehuset Telemark HF ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 17-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom entreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

12. Gjengs lønn og arbeidsvilkår for arbeidstakere (NS 8406 pkt 13)

Entreprenøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av tariffavtale (se bl.a, <http://www.lovdatab.no/for/sf/index.html> og allmenngjørings- forskriftene av 06.10.2008 nr 1121 og 1122), regulativ eller det som er normalt på det stedet der arbeidet blir utført og for vedkommende yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Lederen av virksomheten er ansvarlig for at denne kontraktsbestemmelsen blir etterlevd.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom entreprenøren ikke etterlever klausulen, har byggherren rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i orden. Byggherren kan holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

Entreprenøren skal på oppfordring legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Entreprenøren skal også fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkårene hos underentreprenørene.

13. Kontroll og prøving (NS 8406 pkt 14)

Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i

- a) entreprenørens kvalitetssystem
- b) utførelsen av kontraktarbeidet
- c) produksjonsprosessen
- d) de deler av entreprenørens styringssystemer for øvrig (f.eks. for økonomi, ytre miljø, SHA) og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusive intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte underleverandører/kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

14. Fremdriftsplan (NS 8406 pkt 17)

Entreprenøren skal legge fram forslag til hovedframdriftsplan på oppstartmøte. Planen skal bearbeides videre sammen med de andre entreprenørene, slik at omforent hovedframdriftsplan foreligger 2 uker etter oppstartmøte.

I tillegg til omforent hovedframdriftsplan skal entreprenøren utarbeide en 3 ukers produksjonsplan. Denne skal være basert på hovedframdriftsplanen, men må være mer detaljert enn denne (skal vise alle pågående og planlagte aktiviteter i perioden).

15. Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning (NS 8406 pkt 19)

15.1. Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8406 pkt 19.1)

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer utover 25% netto tillegg til kontraktssummen.

15.2. Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8406 pkt 19.3)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

16. Partenes krav på vederlagsjustering (NS 8406 pkt 22.1)

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitallytelse, rigging, rift, nedrigging:

I uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer, som følge av forhold beskrevet i NS 8406 pkt 22.1, ikke overstiger 20% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 20% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5A(B - 1,2C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks. mva.

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks. mva.) Ved utregning av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks. mva. (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entrepriser/leverandørkontrakter,
- avbestillingserstatning,
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg, og
- kompensasjon for økt rigg i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

I endret byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8406 pkt 19, jf. pkt 22.5, skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,7A(Z)}{Y}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

Y = opprinnelig byggetid

Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig

17. Betaling av entreprenørens vederlag (NS 8406 pkt 23)

17.1. Indeksregulering. Endring av offentlige gebyrer og avgifter (NS 8406 pkt 23.1)

Ingen del av kontraktssummen skal reguleres for endringer i valutakurser, skatte- og avgiftsregler m.v. Heller ikke skal den reguleres for generell kostnadsutvikling av lønninger, sosiale utgifter, materialpriser m.v.

17.2. Fakturering og betaling (NS 8406 pkt 23.3)

Et eventuelt avtalt forskudd til entreprenøren vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8406 Bankgaranti for kontraktsforskudd.

Med utført arbeid menes arbeid utført iht prispåbærende beskrivelse. Dersom ikke annet er avtalt anses tiltransport av materiale til byggeplass ikke som utført arbeid.

18. Overtakelse (NS 8406 pkt 24)

18.1. Sluttfasen - overtagelse

Generelt

Sluttfasen skal strekke seg over minimum 3 uker hvis ikke annet er spesifisert i bok 0. De deler av sluttfasen som må gjennomføres før arealene tas i bruk til planlagt sykehusformål, skal være gjennomført før kontraktfestet sluttdato. En oppstartdato for sluttfasen skal avklares med alle entreprenører med hensyn på dette.

- En detaljert og koordinert framdriftsplan, som omfatter alle entrepriser, skal utarbeides for sluttfasen.
- Dokumentasjon, drift- og vedlikeholdsinstrukser og evt annet underlag (unntatt rapporter fra innregulering), skal overleveres konsulenter senest 3 uker før kontraktfestet sluttdato.

Før sluttfasen

Produksjonen skal ferdigstilles før sluttfasen begynner. Før start på sluttfasen skal entreprenøren ha gjennomført egenkontroll og utbedret feil og mangler.

Sluttfasen

Følgende aktiviteter skal skje i rekkefølge

1. Avsluttende rengjøring
2. Ferdigbefaring bygningsmessige arbeider og fysisk ferdigbefaring for tekniske entrepriser
3. Innregulering, funksjons- og ytelsestester av tekniske anlegg
4. Utbedring av eventuelle mangler
5. Byggherrens og entreprenørens felles funksjon- og ytelsestest, samt tverrfaglig systemtester
6. Ferdigbefaring tekniske anlegg
7. Utbedring av eventuelle mangler tekniske anlegg
8. Overlevering av den del av FDV dokumentasjon som er generert i sluttfasen.
9. Overtagelse av arbeidene hvis det ikke er besluttet prøvedrift
10. Byggherreleveranser
11. Innflytting, bygget tas i bruk

Hvis ikke FDV dokumentasjonen ikke er levert i tide så har byggherren rett til å ta i bruk arealene. Dette anses ikke som urettmessig brukstakelse i henhold til §24.6 i NS 8406 og er dermed ikke en overtagelse av arbeidene.

18.2. Prøvedrift

For de enkelte entrepriser vil det i beskrivelsens prisbærende poster fremgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøvedriftsperiode. Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftstiden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperiodens varighet er 6 måneder dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entreprise.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstillelse). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8406 pkt 24.1 til 24.3 og 24.5, med endringer som nevnt i Entrepriseboka punkt 19, tilsvarende.

Byggherren skal ha mottatt fullstendig utkast til FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøvedriftsperioden kan starte.

Oppstart av prøvedriftsperioden innebærer følgende:

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet, med unntak av de tekniske anlegg som er underlagt prøvedrift, går over fra entreprenøren til byggherren.

Prøvedriftsperioden har følgende hensikt:

- Kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden

Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å

kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktsarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

19. Overtakelsesforretning (NS 8406 pkt 24.1)

NS 8406 pkt 24.1 får følgende tilføyelse:

Vedlagt innkalling til overtakelsesforretning skal følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen. På overtakelsesforretningen skal entreprenøren overlevere dokumentet på ny, med kvittering for at manglene er utbedret.

Entreprenøren skal i rimelig tid varsle om innregulering, prøving eller lignende som skal foretas av tekniske anlegg og installasjoner. Av varselet skal det fremgå hvilke forutsetninger som må være oppfylt for at prøving eller lignende skal kunne gjennomføres. Er det nødvendig at sideentreprenører har gjort bestemte tiltak, eller må sideentreprenører medvirke til prøvene, skal dette fremgå av varselet.

For tekniske anlegg og installasjoner skal entreprenøren, i samarbeid med byggherren og de øvrige leverandører, igangsette anlegget/installasjonen og forstå de kontraktsmessige prøver og innreguleringer m.v. inntil kontraktsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Entreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt nødvendig kyndig mannskap, for å gjennomføre funksjonsprøvingen. Dokumentasjon fra funksjonsprøvingen skal utarbeides og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer. Så snart disse funksjonsprøver er ferdig, skal entreprenøren gi skriftlig melding til byggherren om dette.

20. Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav (NS 8406 pkt 25.2)

Fristen i første ledd første punktum begynner først å løpe når byggherren har mottatt endelig versjon av både slutfaktura og sluttoppstilling, begge oppsatt iht. NS 8406 pkt 25.1 og vedlagt komplett kontraktsmessig underlag og dokumentasjon. Fristen skal aldri være kortere enn 4 måneder fra overtakelse.

21. Forsinkelse (NS 8406 pkt 26)

21.1. Dagmulktbelagte frister (NS 8406 pkt 26.1)

Entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan etter NS 8406 pkt 17 og Entreprenseboka punkt 14, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

21.2. **Dagmulktens størrelse (NS 8406 pkt 26.3)**

Dagmulkten, ved overskridelse av fristen for utarbeidelse av fremdriftsplan i Entrepriseboka punkt 14, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 1.500 per hverdag.

22. **Utbedring (NS 8406 pkt 27.2)**

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren. Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktarbeidet, herunder hans leietakers og eventuell brukers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter entreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

23. **Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8406)**

Reklame

Dersom entreprenøren eller dennes leverandører/underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges og godkjennes av byggherren på forhånd.

Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

24. **Heving av kontrakt (NS 8406 punkt 29.1)**

Ved entreprenørens brudd på lov- og regelverk som gjelder for utøvelsen av virksomheten (f. eks. sysselsettingslovens § 27, kontraktørvirksomhet, skatte- og avgiftslovgivning mv.) forbeholder Sykehuset Telemark HF seg rett til å heve kontrakten

25. **Twister (NS 8406 pkt 31)**

Twister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

DEL II

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

For det tilfelle at Sykehuset Telemark HF har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i de spesielle kontraktsbestemmelser, gjelder alternativ 1.

26. Mengdekontroll (NS 8406 pkt 23.2)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: Kontroll av konkurransegrunnlagets mengder skal skje innen 2 uker fra avtaleinngåelsen.
- Alternativ 2: Entreprenøren skal foreta mengdekontroll og gis fr ist til [.....dato.....] med å kontrollere de i tilbuds- eller konkurransegrunnlaget angitte mengder.
- Alternativ 3: Entreprenøren skal ikke foreta mengdekontroll.

27. Fakturering og betaling (NS 8406 pkt 23.3)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: NS 8406 pkt 23.3 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Det fastsettes følgende særskilte bestemmelse om avdragsbetaling:

.....

.....

.....

.....

.....

28. Slutfase/overtagelse (NS 8406 pkt 24)

(Velg ett alternativ)

Alternativ 1: Det skal ikke gjennomføres prøvedrift.

Alternativ 2: Prøvedrift gjøres gjeldende jfr prisbærende poster

29. Ytterligere avvik fra NS 8406/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser

.....

.....

.....

.....

.....

***

Blankett 1A – NS 8406 Sikkerhetsstillelse

GARANTIERKLÆRING

Garanti nr. ....

Garantisten .....

.....

organisasjonsnr. ....

stiller seg herved

overfor byggherren Sykehuset Telemark HF

Postadresse: Ulefossveien 55 3710 Skien

Organisasjonsnr. 983 975 267

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

entreprenøren .....

.....

organisasjonsnr. ....

har i henhold til

kontrakt av .....

som gjelder   prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger, ved mislighold i utførelsestiden og reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også entreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

kr ....., som utgjør 10 % av kontraktssummen, jf. NS 8406 pkt 8, for forhold som påberopes overfor entreprenøren senest ved overtakelsen av kontraktsarbeidet.

Garantien reduseres deretter til

kr ....., som utgjør 3 % av kontraktssummen, for forhold som påberopes overfor entreprenøren i løpet av de tre første årene av reklamasjonstiden, jf. NS 8406 pkt 8.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kontraktssummen. I reklamasjonstiden kan garantien samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelsen, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves. I forhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til entreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

..... den ...../.....20.....

.....

.....

Bankens navn/stempel

Underskrift

Blankett 1B – NS 8406 Sikkerhetsstillelse

GARANTIERKLÆRING

Garanti nr. ....

Garantisten .....

.....

organisasjonsnr. ....

stiller seg herved

overfor byggherren Sykehuset Telemark HF

Postadresse: Ulefossveien 55 3710 Skien

Organisasjonsnr. 983 975 267

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

entreprenøren .....

.....

organisasjonsnr. ....

har i henhold til .....

kontrakt av .....

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger, ved mislighold i utførelsestiden og reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også entreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

kr ....., som utgjør 3 % av kontraktssummen, jfr NS 8406 pkt 8, for forhold som påberopes overfor entreprenøren i løpet av de tre første årene av reklamasjonstiden, jfr. NS 8406 pkt 8.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelsen, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves. I forhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til entreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

..... den ...../.....20.....

.....

.....

Bankens navn/stempel

Underskrift

Blankett 2 – NS 8406 Forsikringsattest tingsforsikring:

FORSIKRINGSATTEST

Tingsforsikring i overensstemmelse med NS 8406 pkt 9

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingsskedeforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8406 pkt 9 og med nedenfor angitte polisenummer, forsikringssted, forsikringssum, forsikringstid og forsikringsvilkår.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle SYKEHUSET TELEMAR HF minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at SYKEHUSET TELEMAR HF mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker :

(Entreprenør)

Navn:.....

Adresse:.....

Organisasjonsnr:.....

Medforsikret : SYKEHUSET TELEMAR HF

Forsikringsbevis nr : .....

Forsikringssted : .....

Prosjektnummer og navn : .....

Byggets adresse : .....

Forsikringssum : .....

Forsikringen er dekket på 1. risikovilkår. Forsikringsgiver påtar seg ikke risikoen for at forsikringssummen er dekkende.

Forsikringstid : Forsikringen gjelder inntil kontraktsarbeidet er overtatt av byggherren.

Forsikringen omfatter : Det som til enhver tid er utført av kontraktsarbeidet. Materialer byggherren har betalt forskudd for. Materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse.

Forsikringens dekningsfelt :

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår .....

(f.eks. Forsikringsselskap NNs Prosjektforsikringsvilkår av 2009), som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade - uansett årsak - fra atoms substans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.
4. Skade ved svinn, underslag, og tyveri uten innbrudd.

Overfor SYKEHUSET TELEMARKE HF som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekning enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

.....

Sted/dato

.....

Forsikringsselskap

.....

Underskrift

Blankett 3 – NS 8406 Forsikringsattest ansvarsforsikring

FORSIKRINGSATTEST

Ansvarsforsikring i overensstemmelse med NS 8406 pkt 9

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8406 pkt 9 og de nedenfor angitte krav.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle SYKEHUSET TELEMARKE HF minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at SYKEHUSET TELEMARKE HF mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker

Forsikringsselskapet bekrefter at

.....(entreprenøren)

har tegnet ansvarsforsikring.

Forsikringspolise nr. ....

Forsikringssum

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle.

Forsikringstid

Forsikringen gjelder inntil alt kontraktarbeid, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

Forsikringens omfang

Det er inngått kontrakt mellom Sykehuset Telemark HF og entreprenøren om bygging/ombygging/påbygging

av.....

Prosjekt nr: .....

Adresse: .....

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade som entreprenøren og dennes underentreprenører kan påføre byggherrens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med utførelsen av kontraktarbeidet.

Forbehold

Forsikringsselskapet bekrefter herved at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser som:

- reduserer byggherrens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- kan redusere hans krav på grunn av sikredes forhold etter at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringsselskapet i forhold til det som følger av forsikringsavtalelovens deklarasjonelle bestemmelser

Sted/dato

Forsikringsselskap

.....

.....

Underskrift

Blankett 4 – NS 8406 Bankgaranti for kontraktsforskudd

BANKGARANTI FOR KONTRAKTSFORSKUDD

Garanti nr.....

Ifølge ordre og for regning av

.....

som entreprenør/leverandør stiller vi oss som selvskyldnerkausjonist like overfor Sykehuset Telemark HF som byggherre, i anledning av at det på kontrakt av

...../..... 20 ..... mellom forannevnte

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

ytes et forskudd på kontraktsvederlaget med

NOK ..... ink. mva.

.....

Beløpet i bokstaver

Garantien gjelder for entreprenørens plikt til tilbakebetaling av forskuddet, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold relatert til den aktuelle tilbakebetaling.

Garantien gjelder inntil forskuddet er avregnet i tråd med avtalen mellom Sykehuset Telemark HF og entreprenøren.

..... den ...../.....20 .....

.....

Underskrift

